

Глобални координатни системи в проективни пространства

Я. Тагамлици

Една съвокупност M се нарича координатно пространство, ако в нея е зададена фамилия от числови функции. Тази фамилия ще наричаме координатна система. Функционалните стойности на функциите от координатната система ще наричаме координати. Ще казваме, че две точки от M са неотделими/или еквивалентни/, ако те имат едни и същи координати. Ще казваме, че една редица $\{x_\nu\}$ от точки на M клони към x_0 , ако при всеки избор на функцията f от координатната система редицата от числата $\{f(x_\nu)\}$ клони към $f(x_0)$. Ще казваме, че едно координатно пространство е абстрактно многообразие, ако неговата координатна система е съставена от краен брой функции и изобразява координатното пространство върху съвокупност, която е многообразие в евклидово ~~измеримо~~ пространство.

Нека P^∞ е проективното пространство, съставено от системите числа $(t_0, t_1, \dots, t_m)$, за които $\sum_{v=0}^m t_v^2 \neq 0$. В такъв случай системата от функциите

$$x_{\alpha\beta} = \frac{t_\alpha t_\beta}{\sum_{v=0}^m t_v^2} \quad \alpha = 0, 1, \dots, n \quad \beta = 0, 1, \dots, m$$

представлява една координатна система за проективното пространство. Тази координатна система разделя точките. Това значи, че две точки са еквивалентни относно координатната система тогава и само тогава, когато те са еквивалентни ~~относно~~ /проективното пространство/. Сходимостта относно координатната система е равносилна на сходимостта в обикновения смисъл.

След като е въведена координатна система в проективното пространство можем да поставим впроса, дали то е абстрактно многообразие. Отговорът на този въпрос е утвърдителен. Въведената координатна система изобразява проективното пространство върху многообразието дефинирано с уравненията

$$\begin{aligned} x_{\alpha\beta} - t_\alpha t_\beta &= 0 \\ \sum_{v=0}^m t_v^2 - 1 &= 0 \end{aligned}$$

- 2 -

В тази система от уравнения променливите X_{α} трябва да се разглеждат като пространствени координати, а $t_0, t_1, \dots, t_n$ като параметри. Тази система няма особености в пространството на текущите координати. За да се убедим в това избираме една точка $t_0, t_1, \dots, t_n$. Без да ограничаваме общността можем да смятаме, че $t_0 \neq 0$. Разглеждаме детерминантата

$$\frac{D(F_0, F_{01}, F_{02}, \dots, F_{0n})}{D(t_0, t_1, \dots, t_n)} = (-1)^{n-1} t_0^{n-1} (2t_0^2 - 1)$$

Понеже $t_0 \neq 0$, от това заключаваме, че $t_0^2 = \frac{1}{2}$ исследователно

$$t_1^2 + t_2^2 + \dots + t_n^2 = \frac{1}{2}$$

От тук заключаваме, че някое от числата $t_1, \dots, t_n$ е различно от нула. Без да ограничаваме общността можем да смятаме, че $t_1 \neq 0$. В такъв случай, като повторим разсъжденията, които бяхме направили за t_0 , намираме, че $t_1 = \frac{1}{2}$. От това следва, че

$$t_2 = t_3 = \dots = t_n = 0.$$

Разглеждаме сега детерминантата

$$\frac{D(F_{00}, F_0, F_{02}, \dots, F_{0n})}{D(t_0, t_1, \dots, t_n)} = t_0^n t_1 \dots$$

Тази детерминанта е различна от нула. С това доказателството е завършено.

В комплексното проективно пространство също може да се въведе координатна система. Такава е системата от функциите

$$Z_{\alpha\rho} = \frac{t_\alpha \bar{t}_\rho}{\sum_{v=0}^m t_v \bar{t}_v}.$$